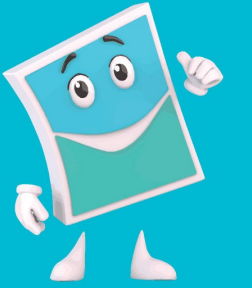

SMS - Emniyet Yönetim Sistemi

EMNİYET BÜLTENİ

SAYI : 2024-07

TARİH : 16.08.2024

1 KONU ve AMAÇ

İstanbul Havalimanı PAT sahalarının emniyetli kullanımı için uçak hareketleri ile jet blast'a (jet itiş) dikkat edilmesi hususunda bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır.

2 KAPSAM ve YÜRÜRLÜK

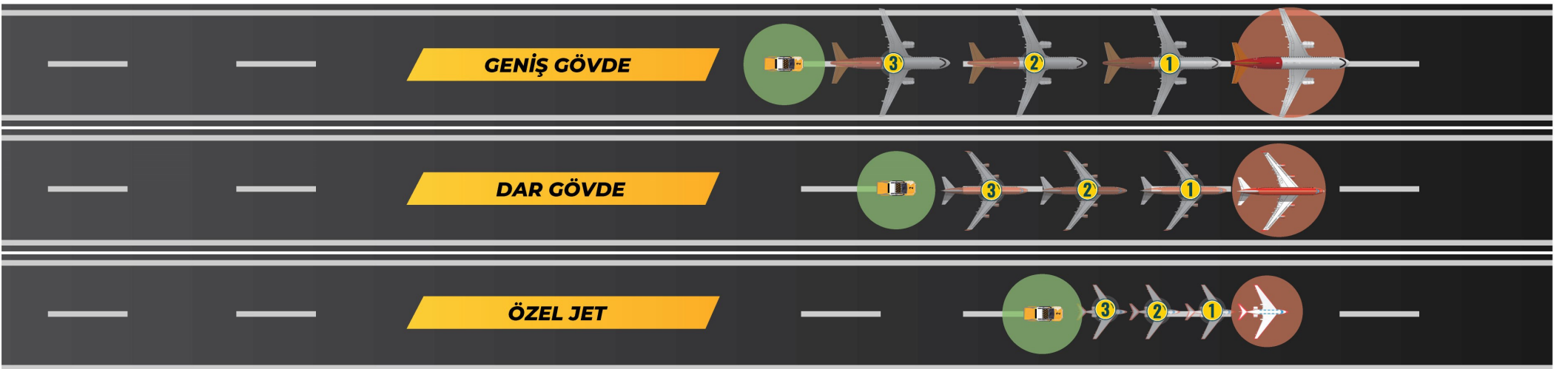
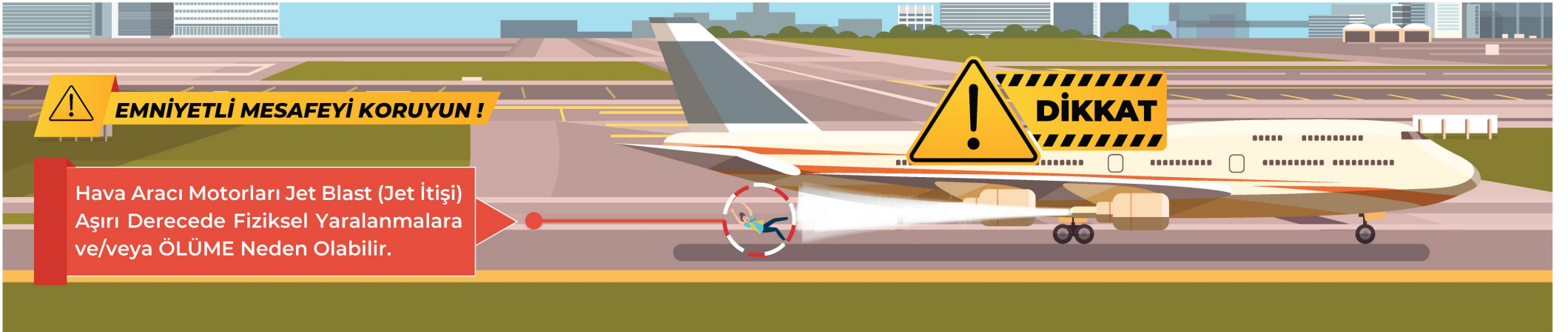
06.05.2019 tarihinde yayımlanan Emniyet Bülteni 2019-17 yerine yayımlanmıştır. İstanbul Havalimanı kullanıcılarını kapsar ve aksi belirtilmedikçe yürürlükte kalır.

3 GİRİŞ

Jet Blast: Uçağın kalkış sırasında veya öncesinde uçağın jet motorları tarafından üretilen hızlı hava hareketi olgusudur. PAT sahalarında meydana gelebilecek jet blast (jet itiş) sonucu ortaya çıkabilecek yaralanmalar, hasarlanmalar ve FOD'lere dikkat edilmesi gerekmektedir.

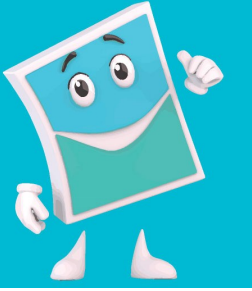
4 UYGULAMA ESASLARI

Uçak jet motorlarından çıkan yüksek basınçlı hava sizi yere düşürmeye hatta bir aracı ters çevirmeye yetecek kadar şiddetli hava akımı oluşturabilir. Büyük bir jet motorlu uçak %40 maksimum nominal güçte, arkasında 60 metreye kadar olan bir alanda 100 Knot'a kadar rüzgar üretebilir. Jet itiş (jet blast) tehlike sahasından kaçınmak amacıyla uçağın boyutuna bağlı olarak, uçak arkasından 500 metreye kadar uzakta durulmalıdır.

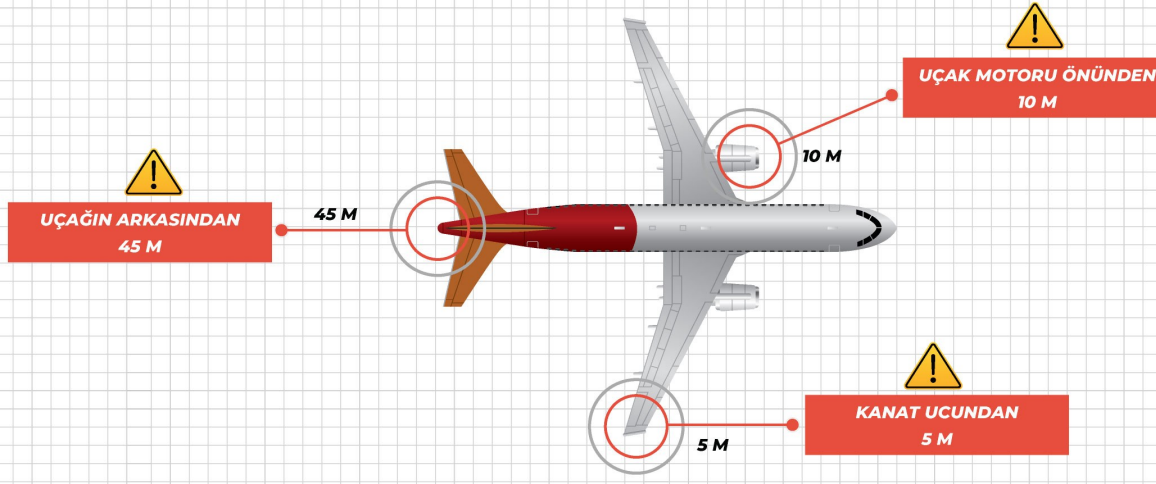

Uçak motorları yüksek takatte çalışırken uçağın önünde ve arkasında 3 (üç) uçak boyu emniyetli mesafe bırakılmalıdır.

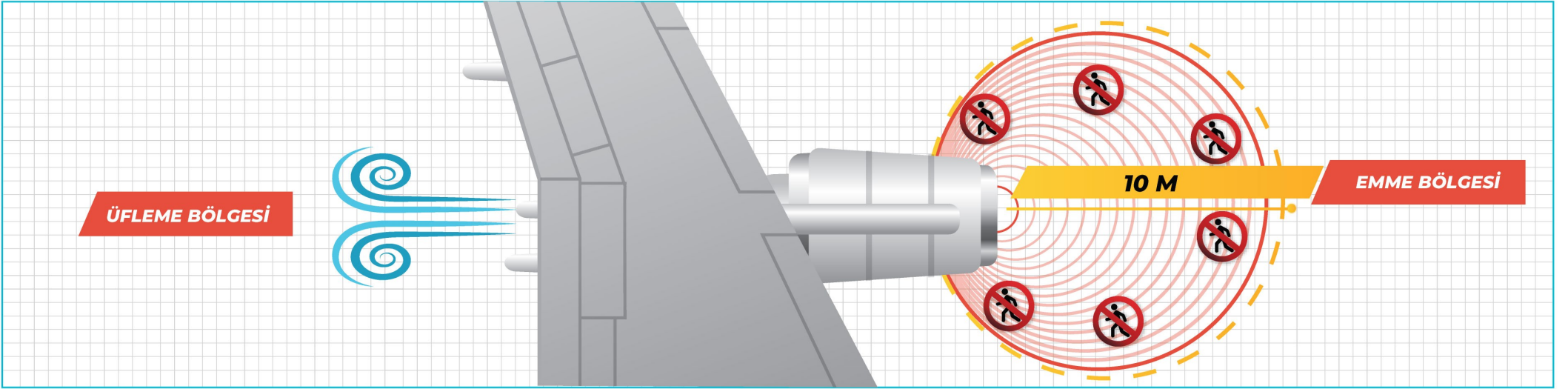
Park alanına giren uçaklara motorlar kapatılmadan, ACB ışıkları sönmeyen, takozlar yerleştirilmeden ve sorumlu personelden onay alınmadan hizmet araçları uçak park sahasına girmeyecek, uçağa araç ve teçhizat yaklaştırmayacaktır.

Motoru çalışan bir uçağın arkasında yürümeyin veya araç kullanmayın. Her zaman emniyetli mesafeyi koruyun!

Motoru çalışır vaziyette olan sabit bir uçağın kanat ucuyla yaya olarak aranızda bulunması gereken emniyetli mesafe en az 5 m, uçak motorunun önünden ise en az 10 m, uçağın arkasından minimum 45 m'dir. Pervaneli uçaklarda, Pervaneye önden yaklaşan personel en az 5 m uzakta emniyetli mesafede kalmalıdır.

Motorlar kapatılmadan, Anti Collision Beacon (ACB) ışıkları sönmekten ve takozlar yerleştirilmeden uçağa yaklaşılmamalıdır.

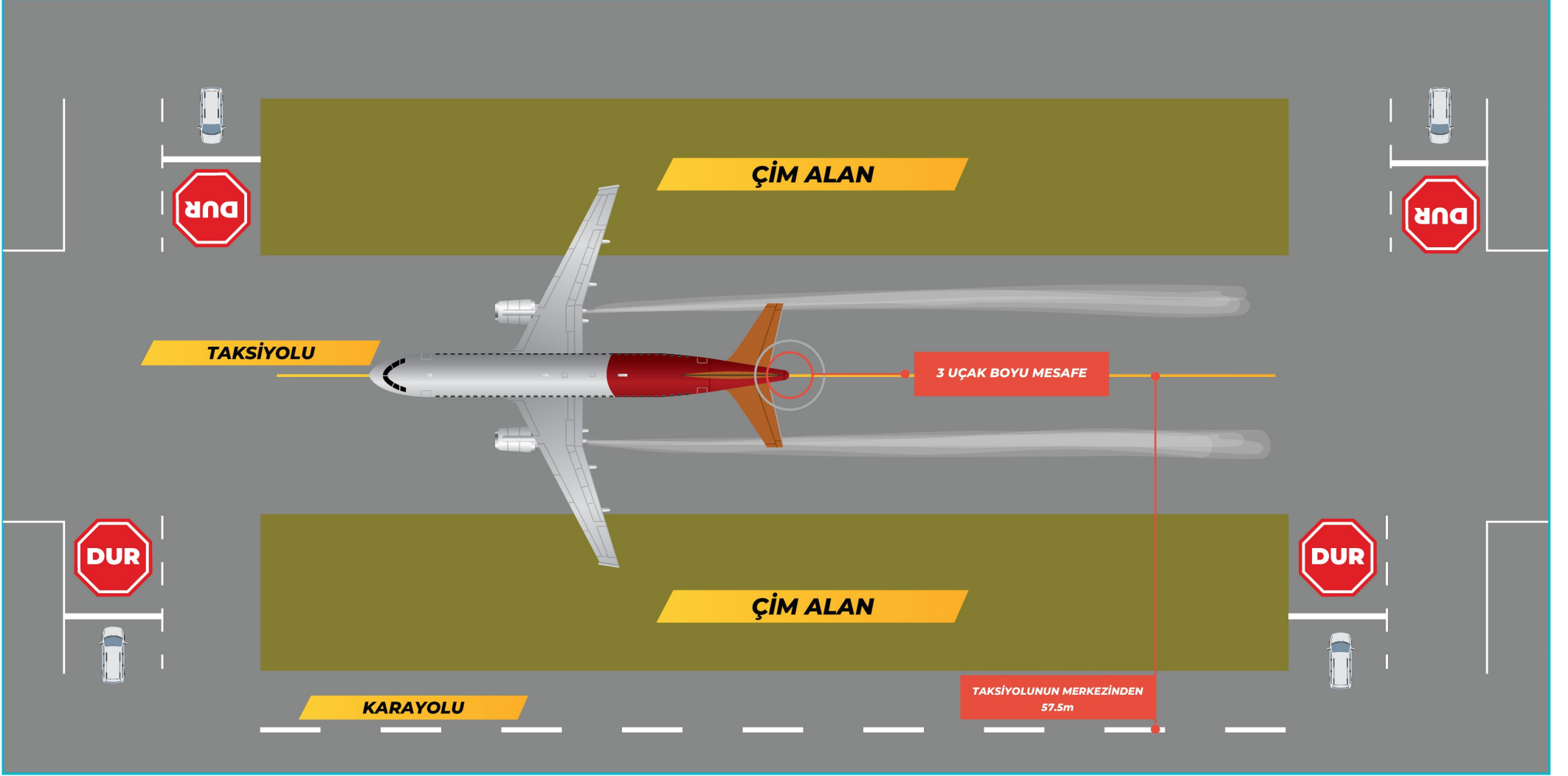
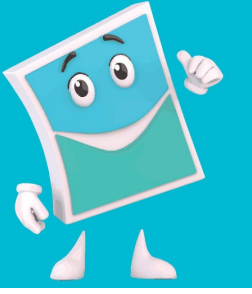
Emme gücünün motorun yan kısımlarında da etkili olduğu unutulmamalıdır.

Motor çalışmadan önce çevredeki tüm araç ve ekipmanları emniyete alınmalıdır.

Motorun emme gücü yüksek güç durumlarında 15 m'ye kadar ulaşabilmektedir.

PAT sahalarında tüm sürücüler uçağın motorunun çalıştığını gördüklerinde uçak pozisyonundan tamamen ayrılana kadar beklemelidirler. Aksi takdirde jet blast etkisine maruz kalacaklardır.

Araç sürücüleri; uçakların taksi yaptığı yolun, çekilmekte olan bir uçağın veya pushback yapılan bir uçağın önündeki hareket alanından karşıya geçmeleri yasaktır.

Araçlar için uçak arakası ve uçak önü emniyetli mesafe 3 uçak boyu olarak belirtilmiştir.

5 SONUÇ

İstanbul Havalimanı'nda yüksek devirli motor çalıştırılmasına imkan veren ve negatif çevresel etkileri azaltmak için tasarlanmış bir motor test sahası mevcuttur. Normal şartlar altında bu alan hava yolları tarafından düzenli bakım faaliyetleri amacıyla kullanılmaktadır.

Söz konusu sahalarda motor jet blast hasarından korunmaya yönelik tedbirler alınmıştır. Bu sahanın hizmete hazır olmadığı durumlarda uçuş trafiğini kesintiye uğratmayacak herhangi bir uygun taksiyolu üzerinde de motor testine müsaade edilebilir. Taksiyolu üzerinde test yapılması gereken durumlarda Hava Tarafı Operasyon araç ve personeli gerekli emniyet tedbirlerini almalıdır.

Uçak motorları; uçak motorlarının çalıştırılması için belirlenmiş yer ve usuller dışında farklı yer, zaman veya usulde çalıştırılmamalıdır.

Jet veya pervane etkisinin insan veya çevredeki ekipman veya binalara zarar vermesini engellemek için izin verilen yerler dışında uçak motoru çalıştırılmamalıdır.

Lisanslı bir pilot veya SHGM tarafından yetkilendirilmiş (bu maksatla özel olarak verilmiş) lisansa sahip teknisyen kumandada olmadığı sürece, hiçbir uçak motoru çalıştırılmayacak veya towing yapılmayacaktır.

Tekerleklerin önüne takoz yerleştirilmediği ve/veya fren sistemi kilitlemediği sürece, hiçbir uçak motorunu/motorlarını çalıştırmamalıdır.

Hiçbir uçak motoru, hangarda veya herhangi bir kapalı, yarı kapalı ya da kısmen kapalı alanda çalıştırılmamalıdır.

Uçak motorlarının park pozisyonlarında çalıştırılması ve diğer ayrıntılı bilgiler için LTFM AIP'e bakınız.

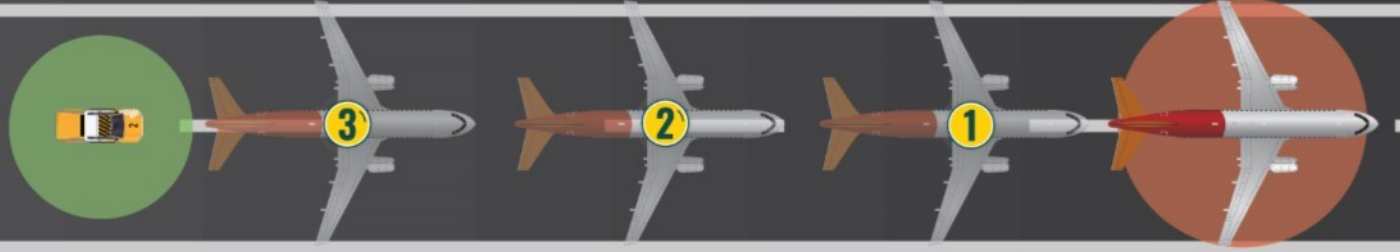

JET BLAST'A DİKKAT!!!

Uçak motorları yüksek takatte çalışırken uçağın önünde ve arkasında 3 (üç) uçak boyu emniyetli mesafe bırakılmalıdır.

GENİŞ GÖVDE

DAR GÖVDE

ÖZEL JET

**EMNİYETLİ MESAFİYİ
KORU !!!**

Motoru çalışan bir uçağın arkasında yürümeyin veya araç kullanmayın. Her zaman emniyetli mesafeyi koruyun!

